

ضرورت تحول دیجیتال

برای حکمرانی در فضای مجازی

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی گفت:برای حکمرانی خوب نیازمند تحول دیجیتال هستیم به طوری که مردم کارکرد فناوری را در تسهیل تمام امور به صورت ملموس و به دور از شعارزدگی احساس کنند.

رضا تقی‌پور انوری در نشست مشترک ائتلاف مدیران نواندیش و نمایندگان انجمن سواد رسانه‌ای ایران عنوان کرد: استارت‌آپ‌های ایرانی می‌توانند در سطح منطقه پیشران باشند و ظرفیتی برای توسعه منابع ارزی کشور محسوب می‌شوند به شرطی که مورد حمایت جدی‌تر دولت آینده واقع شوند.وی گفت: طرح تحول دیجیتال یک طر ح دقیق برای اداره دولت‌آینده با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطاتی است و باعث تسهیل امور زندگی در حوزه‌های مختلف و کاهش هزینه‌های زندگی خواهدشد.

محمد ابوبی مهریزی، دبیرکل ائتلاف مدیران نواندیش نیز دراین نشست با اشاره به نقش زنان در پیروزی جریان انقلاب‌اسلامی بیان کرد: در انتخابات آمسال شاهد جنبش زنان در فضای مجازی هستیم و به اعتقاد بنده یک‌بار دیگر زنان ایرانی تجربه انقلاب اسلامی را تکرار خواهندکرد و این بار با تشویق جامعه به مشارکت حداکثری، باعث تقویت دولت آینده برای تحقق گام دوم جمهوری اسلامی ایران خواهند شد. محمد صادق افراسیابی، دبیر شورای سیاست‌گذاری انجمن سواد رسانه‌ای ایران نیز در نشست مشترک ائتلاف مدیران نواندیش و نمایندگان انجمن سواد رسانه‌ای ایران با اشاره به استقبال برخی کشورهای منطقه از حضور استارت‌آپ‌های ایرانی گفت: مهم‌ترین و برجسته‌ترین چالش امروز کشور، مسائل اقتصادی است که معیشت مردم را در تنگنا قرار داده و بخشی از آن به دلیل افزایش تحریم‌ها و همین طور اتکای ایران به اقتصاد مبتنی بر نفت است. بنابراین اکنون که استارت‌آپ‌ها و پلتفرم‌های ایرانی توان خود را براسی ارزآوری به اثبات رسانده‌اند، لازم است دولت آینده، اقتصاد پلتفرمی را جایگزین اقتصادمبتنی برنفت کند. وی افزود: توسعه فضای مجازی در کشور نیازمند مقررات‌دایی با هدف رفع موانع کسب و کارها و تصویب قوانین حمایتی جدی‌تر برای فعالیت کسب و کارهای ایرانی در فضای مجازی است و رئیس جمهور به عنوان رئیس شورای‌عالی فضای مجازی اختیارات لازم را برای رفع موانع پیش روی استارت‌آپ‌ها و حمایت از اقتصاد پلتفرمی به جای اقتصاد نفتی دارد.

مصطفی انتظاری هروی، عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولید و نشر محتوا در فضای مجازی نیز در این نشست گفت: نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری برای مدیریت فضای مجازی و جلوگیری از رهاشدگی آن، برنامه ارائه‌کنند. وی افزود: در انتخابات ۱۴۰۰، دغدغه‌های بسیاری در حوزه فضای مجازی به خصوص رهاشدگی این فضا مطرح است؛ لذا از کاندیداهای جیهه انقلاب این مطالبه وجود دارد که در خصوص فضای مجازی باصراحت صحبت نکنند و هم از افرادی که واقعا شناسنامه‌دار و فعال هستند، مشورت گرفته‌شود تا در مدیریت فضای مجازی دخیل باشند. /جام جم‌دیلی

حال ناخوش

فضاهای آموزشی پایتخت

محمدرضا قربانی، مدیرعامل مجمع خیرین مدرسه‌ساز استان تهران با بیان این‌که تهران برخلاف آنچه تصور می‌شود به لحاظ فضای آموزشی، شهر برخوردار نیست، گفت: سرانه استاندارد فضای آموزشی در کشور ۸/۳۴ متر مربع و سرانه میانگین به ازای هر دانش آموز ۵/۲ متر مربع است؛ در حالی‌که این شاخص در شهرتهران به ۳/۶ متر مربع می‌رسد و حتی در برخی مناطق حدود دو مترمربع است. /ايسنا

بیش از ۲ میلیون نقض قرنطینه ثبت شده است

باک‌دین پرست، دبیر قرارگاه عملیاتی مبارزه با کرونا از جریسه ۴۰ هزار تومانی برای ۲۴ هزار و ۴۵۳ نفر از ناقضان خبر داد و گفت: تا پانزدهم خرداد م‌ه ۵۰ میلیون و ۸۵ هزار مورد نقض قرنطینه (با احتساب موارد تکراری) صورت پذیرفته که معادل ۲۲ درصد از کل مبتلایان به بیماری کروناست. به گفته وی، فهرست اسامی ۲۸ هزار و ۷۹۰ نفر مبتلا به ویروس کرونا که موضوع نقض شرایط قرنطینه آنها تا اواسط اردیبهشت توسط وزارت بهداشت قطعی شناخته شده، برای اعمال جریمه به ناجا اعلام شده‌است. /مه‌ر

بی خطر بودن واکسن رازی کوو پارس تایید شد

محمدحسین فلاح مهرآبادی، معاون تحقیقات و فناوری مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی گفت: بی‌خطر و بدون ضرر بودن نخستین واکسن تزریقی - استنشاقی پروتئین نوترکیب کرونا با نام رازی کوو پارس مورد تایید قرار گرفت. وی افزود: پیش‌بینی می‌شود تا آخر تیرماه ۱۴۰۰ تزریق به ۱۵۰ داوطلب

گزارش میدانی جام جم از حال و روز کودکان کار به بهانه روز جهانی مقابله با کار کودک

کودکان همچنان مشغول کارند

✎ محمد ابرو را می‌دهد بالا، سعید می‌زند زیر خنده، صادق سریش را می‌خاراند، سینا زل زل نگاه می‌کند، الینا خیره شده ولیک نمی‌زند، فردین شانه بالا می‌اندازد، مدینه لب کج می‌کند و لیلا که قد بلندتر از من است از یک وجب بالاتر آه می‌کشد و هرم داغ نفسش را می‌پاشد در هوا. بچه‌ها مانده اند و یک سؤال که به نظرشان عجیب آمده، انگار که آدم فضایی دیده باشند یا یک موجود عجیب‌الخلقه. سؤال در مورد یک روز از تقویم است، درباره امروز که روز جهانی مقابله با کار کودک است. محمد با چشم‌های مات نگاه می‌کند و جواب نمی‌دهد، صادق که با کاکل رنگ شده‌اش بازی می‌کند یک دور، دور خودش می‌چرخد و چست می‌زند به عقب، سینا حواسش می‌رود پی شاخه گلی که یاوران پویش کودکان شهرم به دستش داده‌اند و لیلا که سرزبان دارتر است، می‌گوید اصلاً نمی‌دانم معنی این حرف‌ها چیست.

مریم خباز

جامعه

آفتاب داغ ساعت سه و چهار عصر روی آسفالت فتیده چهار راه، سرابی بزرگ پهن کرده و بچه‌ها بیشتر از آن که حواس‌شان پی سؤال و منع کار کودک و حس‌شان به این کلمات باشد، جلب جعبه‌های پیتزا و نوشابه‌های مشک‌ی تگری شده‌اند که همراه شاخه‌های گل رز به دست‌شان رسیده‌است. سعید حاضر نیست بگوید چند ساله است. می‌گوید یک‌ساله‌ام و می‌خندد. محمد اما مشتی به پهلوی سعید می‌کوبد و از خودش می‌گوید که ۱۳ ساله است. صادق دست می‌گذارد روی شانه محمد و یک کلام می‌گوید و ۱۶ و لیلا که پوست شکلاتی‌اش زیر آفتاب برق می‌زند، می‌گوید ۱۸، مهدی ۱۰ ساله هم که از راه می‌رسد، می‌شوند پنج نفر. همه یک‌تی کوچک و یک بطری پر از کف صابون زده‌اند زیر یک بغل و جعبه پیتزا را گذاشته‌اند زیر بغل دیگر و دارند با هم فکر می‌کنند که منع کار کودک دیگر چه سیغه‌ای است. بچه‌ها نباید کار کنند؛ این توضیح را که می‌شنوند به هم زم می‌زنند و توی حرف هم می‌پرند که پس اگر کار نکنیم چه کار کنیم. باید درس بخوانید؛ این را که می‌شنوند ابرو در هم می‌کشند و خنده را از یک سو و آه را از سوی دیگر شلیک می‌کنند.

بچه‌ها ناهار نخورده‌اند و بوی پیتزا را می‌کشند به دماغ و صبورانه در حالی که جعبه‌ها را سفت چسبیده‌اند هر کدام تکه‌تکه کوچکی از قصه زندگی‌شان را شرح می‌دهند. محمد اهل افغانستان است، سعید و صادق و مهدی هم همین‌طور، لیلا ولی پاکستانی است با این که فارسی را سلیس و بی‌غلط حرف می‌زند. همه‌شان آمده‌اند در چهارراه تیرانداز چون باید کار کنند و نان به خانه ببرند. ولی لیلا غر می‌زند که چراغ چهارراه خراب است و از

مرحله دوم تست انسانی و آزمایش‌های بالینی آن انجام شود و در مرداد ماه وارد فاز سوم انسانی شویم. فلاح مهرآبادی ادامه داد: برآورد می‌شود بین ۲۰ تا ۳۰ هزار داوطلب در مرحله سوم این طرح مطالعاتی شرکت کنند و این طرح مطالعاتی در تعدادی از استان‌ها با هماهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی اجرا می‌شود.

وی افزود: براساس توافق انجام شده، وقتی تزریق دو نوبت به ۱۵۰ داوطلب انجام شود، آنالیز بینابینی انجام و سپس وارد مرحله سوم می‌شویم؛ به عبارتی وقتی ۱۵۰ داوطلب وارد این طرح مطالعاتی شوند، ۱۴ روز بعد از تزریق دوم به آخرین نفر، آزمایش‌های ایمنی‌زایی بررسی و آنالیز بینابینی برای ورود به فاز سوم انجام می‌شود. /ايرنا

شناسایی ۸۰۰ کودک کار

یکی از یاوران یادش می‌آید وقتی قصد توزیع غذا میان کودکان کار در غرب تهران را داشته، یکی از مغازه‌دارها پسر کوچک زباله‌گردی را تا کمر توی سطل زباله کرده و پسرک وقتی از این وضع خلاص شده با دست‌های لرزان چسبیده است به پاهای یاور که امانش باشد. او یادش هست در حاشیه تهران در یک روز سرد زمستانی که سوز برف تا مغز استخوان آدم‌ها می‌رفت، پسر کوچک زباله جمع‌کنی را دیده که با کیسه‌ای دو سه برابر قدش در کوچه‌های گشته و وقتی از او پرسیده‌اند آرزویت چیست، گفته دلش می‌خواهد زودتر به خانه برسد.

حامد علیزاده، مدیر تهران شهر بدون گرسنه و مسؤول پویش کودکان شهرم، به ما می‌گوید از این بچه‌ها در تهران زیاده‌اند که کوچک‌ترین آنها نوزادانی هستند که در بغل مادرشان کار می‌کنند. او می‌گوید اغلب بچه‌های کار درس نخوانده‌اند یا اگر به مدرسه رفته‌اند خیلی زود تحصیل را رها کرده‌اند چون از نگاه خانواده‌شان آنها کمک خرج خانه‌اند. او و همکارانش تا به حال توانسته‌اند حدود ۸۰۰ کودک کار را در تهران شناسایی کنند و به آنها غذا و لباس برسانند و اگر بیمارند در مسیر درمان قرارشان دهند. علیزاده اما می‌گوید با این قبیل اقدامات، ماجرای کودکان کار و معضل کار کودکان تمام نمی‌شود چرا که فقر مدام از این نوع آدم‌ها می‌زاید و لازم است این مشکل ریشه‌ای حل شود، آن هم نه فقط توسط تشکیلات مردم‌نهاد، بلکه به وسیله متولیان‌ی که برای سامان دادن به وضع این کودکان بودجه دارند و اگر بخواهند می‌توانند بهتر و موثرتر از این کار کنند.

را توضیح می‌دهد. فال‌های فردین قیمت ندارد و قیمتش را سخاوت راننده‌ها و رهگذران تعیین می‌کند که هزاری و دوهزاری و پنج هزاری‌های توی مشتت او آئینه این دست و دلبازی است.

فردین متولد ایران ولی جد اندر جد افغان است، از کدام ولایت اما خبر ندارد، فقط این را می‌داند که با مادرش در ایران تنها مانده و پدرش که رد مرز شده فعلا در افغانستان است. فردین درس نخوانده، فردین رویای باسواد شدن ندارد، رویای لباس و خوراک بهتر هم ندارد، فردین فقط می‌خواهد روزی ۵۰ هزار تومان داشته باشد که به مادرش بدهد، فردین یک کودک کار بی‌رویاست.

پسرک جعبه پیتزا و نوشابه را که دیگر گرم شده درکیسه‌ای نایلونی جا می‌دهد و می‌رود سمت خانه، طن‌از اما که توی چمن‌های حاشیه خیابان نشسته باید تا غروب آفتاب صبر کند تا برود به خانه‌شان در شوش. با این که پیتزا را با ولع می‌گیرد و شاخه گل را با اشتیاق بو می‌کند و کتاب نقاشی را با هیجان ورق می‌زند اما تا یاوران کودکان شهر را می‌بیند از صاحبخانه‌شان می‌گوید که می‌خواهد بیرونشان کند.

طناز می‌گوید اهل ساری است و پدر و مادرش هر دو گلفروش. آنها گل‌ها را می‌خرند به قرار هر بسته ۵۰ تایی، ۳۰ هزار تومان و هرکدام را ۲۰ هزار تومان می‌فروشند. با این حال گویا لنگ دو میلیون تومان پولند که کرایه عقب‌مانده را بدهند. این فکر آنقدر به طناز فشار آورده که شماره تماس پدرش را می‌دهد که اگر داشتیم و توانستیم کمکش کنیم، با این حال یک‌ور دخترانه ذهن او هنوز پیش لباس است، به قول خودش پیش لباس، طناز ۱۱ ساله سراپا مشک‌ی پوشیده و شال سرش دو سوراخ بزرگ دارد. او به لباس نو که فکر می‌کند می‌خسند و گونه‌اش چال می‌افتد و دلش غنج می‌زند وقتی درباره لباس‌های قرمز و آبی حرف می‌زند.

او می‌ماند پشت سر و ما می‌رویم، برای هم دست‌تکان می‌دهیم و او که کودک کار شهر ماست، می‌ماند روی چمن‌ها تا غذایی بخورد و خستگی رفع کند. او می‌ماند پیش دختری مو بلند که شاخه‌های گل را زیر بغل جمع کرده و برای فروش التماس می‌کند. او مانده است نزدیک پسرکی شیشه پاک‌کن که وقتی راننده‌ای به او تشر می‌زند با چشم‌های مات نگاهش می‌کند. این بچه‌ها مانده‌اند و چهارراه‌ها و سرنوشت‌هایی که مبهم است.

حرف شنیده، چشم‌های سبز خوش‌رنگش را درشت می‌کند و قسم می‌خورد که حتی اگر از شدت کار نابود شود، نگذارم بچه‌هایش کودک کار بشوند. مدینه ولی با این‌که از وقتی یادش می‌آید کار کرده و مثل فاطمه از توپ و تشهرای مردم چه وقتی دستمال فروخته و چه وقتی اسپند دود کرده یا فال فروخته می‌کند، سبنا که به وجود آمده اما می‌گوید روزی اگر کار نکنیم خرج‌مان چه می‌شود و الینا مضطرب می‌شود که اگر سرکار نیایم دواهای مادرم چه می‌شود.

ساعت نزدیک پنج است و بچه‌ها هنوز ناهار نخورده‌اند، برای همین پیتزاها با این‌که دیگر داغ و برشته نیست به دهان‌شان مژه می‌کند. بچه‌ها لقمه‌های پیتزا را گوشه لب نگه می‌دارند و چند قلبی نوشابه می‌خورند و به این فکر می‌کنند که دلشان می‌خواهد روزی چقدر پول داشته باشند. مدینه کنج لب را با لیخندی تلخ بالا می‌دهد و فاطمه نیز سکوت می‌کند، سبنا که به‌وجود آمده اما می‌گوید روزی ۲۵۰ هزار تومان که داشته باشم خیلی خوب است. رویاهای سینا حول و حوش ماهی هفت و نیم میلیون تومان می‌چرخد که اگر این پول را داشته باشد قبل از هر کار سری به گیم‌نت می‌زند و بعد یک گوشی موبایل می‌خرد. سینا موبایل ندارد و فقط یک کلاس درس خوانده، کلمات و حروف فارسی را هم اصلاً نمی‌شناسد. فاطمه و مدینه و الینا هم درس نخوانده‌اند و هیچ تصویری از مدرسه و سواد ندارند. فکر الینا اما به جای گیم‌نت و موبایل پیش دواهای مادرش گیر افتاده؛ او به روزی صد هزار تومان فکر می‌کند که اگر داشته باشد آنقدر دوا می‌خرد که مادر دیگر درد نکشد.

✎ لباس می‌خری؟

آفتاب با این‌که به افق نزدیک شده ولی هنوز داغ است. خورشید مثل یک نیزه‌دار پرحرارت به زمین و زمان ضرب شست نشان می‌دهد و دست‌ها را وا می‌دارد به سایه‌بان شدن برای چشم‌ها. زیر این حجم از حرارت، فردین یک‌ه و تنها با یک دمپایی لاستیکی، بی‌جوراب فال می‌فروشد. هوس خوردن پیتزا اما او را از وسط چهارراه می‌کشانند به گوشه پیاده‌رو که مشرف است به بوستان کوچک گلپر.

فردین ۱۳ساله است ولی زیر مانده و به اندازه ۱۳ ساله‌های دیگر رشد نکرده. تا این وقت روز هم بی‌ناهار سرگرده که اگر این عادت همیشگی‌اش باشد، ریز دندان‌ش

مثل این است که مسافری در یک هتل فوت کند و صاحب این محل بگوید چون فرد فوت شده مسافر است، وضعیت وی به من ربطی ندارد. حال آن‌که صاحب هتل، هم در قبال سلامت مسافران مسؤول است و هم باید در مورد سرنوشت آنها پاسخگو باشد. بنابراین ما نیز نسبت به هممانان کشورمان مسؤولیت داریم به‌خصوص اگر این مهمانان کودک باشند و نحوه برخورد ما با آنها در آینده‌شان موثر باشد. درصدی از کودکان کار در کشور ما خارجی و درصدی ایرانی هستند.

در مورد کودکان کار اتباع حداقل انتظار این است مسؤولان ما مسؤولان

ذی‌ربط در کشور مبدأ را دعوت کنند و از آنها بخواهند سهم و وظیفه‌شان را

در قبال این کودکان بپذیرند تا عملی مشترک شکل بگیرد. این اقدام مهم

است، چون ما نمی‌توانیم مهاجر غیرقانونی را در کشورمان بپذیریم و از مزایای

حضورش استفاده کنیم ولی کودک او را خارجی تلقی کنیم. اینها تناقض در

رفتار است. در کشور ما درباره کودکان کار و لزوم ساماندهی آنها حرف زیاد

زده می‌شود اما در عمل شاهد نوعی انفعال هستیم. کار کودک ریشه در فقر

و نابرابری دارد و تا وقتی جامعه متعادل نشود کار کودکان نیز وجود دارد.

بنابراین ما برای کودکان، جدا از خانواده‌ها، جدا از جامعه

نمی‌توانیم کاری انجام دهیم.

حذف کار کودک، نیازمند زیرساخت‌های اجتماعی

قاسم حسینی، مدیرعامل انجمن حمایت از کودکان کار: کار کودک، پدیده‌ای است که به دلیل نابسامانی‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به وجود می‌آید. پس این معضل در نابسامانی‌ها، نابرابری‌های اقتصادی و فقر ریشه دارد.

وقتی در جامعه‌ای فقر وجود دارد، امید به آینده پایین است و افراد با نبود امنیت مواجه‌اند و منتظر بروز پدیده کار کودکان باید باشیم. در کشور ما آمار دقیقی از تعداد کودکان کار نه نزد مراجع دولتی و نه در تشکل‌های مردم‌نهاد وجود ندارد. در واقع در این حوزه نمی‌توان در مورد تعداد این کودکان با قاطعیت صحبت کرد. ولی آنچه مسلم است این که ما در مقابل این کودکان مسؤولیم.

بعضا گفته می‌شود درصد قابل توجهی از کودکان کار در کشورمان خارجی هستند اما باید گفت اگر این بچه‌ها خارجی هستند، جایشان آن سوی مرزهاست و اگر در این سوی مرز زندگی می‌کنند ما در قبال آنها وظیفه داریم.

